

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

10 december 2008

MOTIE

**– van de heren Jan Peumans, Geert Bourgeois, Mark Demesmaeker, Gino De Craemer
en Piet De Bruyn en mevrouw Helga Stevens –**

betreffende een belangenconflict

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De federale begroting kleurt donkerrood. Het is dan ook vreemd vast te stellen dat de federale regering tegelijk allerlei initiatieven neemt op beleidsterreinen die bij de vroegere staatshervormingen aan de deelstaten werden toegewezen. Intussen kan ze haast haar eigen bevoegdheden niet meer financieren en wordt het federale begrotingstekort dag na dag groter.

Samen zijn die bevoegdheidsoverschrijdende maatregelen goed voor meer dan 1,1 miljard euro in de federale begroting. 639 miljoen euro ervan wordt in Vlaanderen uitgegeven, 79 miljoen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en respectievelijk 220 miljoen euro en 209 miljoen euro in het Waalse Gewest en in de Franse Gemeenschap.

De bevoegdheidsoverschrijdende uitgaven blijken bovendien meestal gewoonweg inefficiënt. Immers, dikwijls voert Vlaanderen op hetzelfde bevoegdheidsterrein actief een eigen beleid. Zo groeide er een kluwen waarbij de federale overheid beleidsinitiatieven neemt naast en soms zelfs tégen beleidsinitiatieven van de Vlaamse overheid in. Bijvoorbeeld op het vlak van preventie doorkruisen Vlaamse en – illegale – federale campagnes elkaar. Met deze motie vragen de indieners om de grondwettelijke bevoegdheidsverdeling te respecteren.

De indieners willen dat er een einde wordt gemaakt aan de usurpatie van Vlaamse bevoegdheden door de federale overheid.

Jan PEUMANS
Geert BOURGEOIS
Mark DEMESMAEKER
Gino DE CRAEMER
Piet DE BRUYN
Helga STEVENS

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2009 (*Parl. St. Kamer van Volksvertegenwoordigers 2008-09*, doc 1528/001-002);
- overwegende dat de federale regering allerlei initiatieven neemt op beleidsterreinen die bij de vroegere staatshervormingen aan de deelstaten werden toegewezen, terwijl de federale begroting zelf in de rode cijfers zit;
- gelet op het eerdere voorstel van minister-president Kris Peeters om een twintigtal federale maatregelen uit de federale begroting te schrappen;
- overwegende dat:
 - 1° niettegenstaande de gewesten luidens de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (hierna BWHI) de bevoegdheid hebben over het rationele energieverbruik, men momenteel toch in aanmerking komt voor een federale belastingvermindering voor acht categorieën van energiebesparende maatregelen. In de algemene toelichting bij de begroting 2009 wordt de totale impact van die maatregelen op 273 miljoen euro geraamd;
 - 2° ook de plaatselijke werkgelegenheidsagentenschappen (PWA) in strijd zijn met de exclusieve bevoegdheid van de gewesten om arbeidsbemiddeling te organiseren (volgens artikel 6, §1, IX, van de BWHI). De werkingskosten van de PWA-begeleiding bedragen in de RVA-begroting 2008 (Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening) 33,3 miljoen euro, waarvan 16,7 miljoen in Vlaanderen, 14,4 in Wallonië en 2,2 in Brussel;
 - 3° de organisatie van outplacement en de erkenning van outplacementkantoren onder de bevoegdheid van de gewesten vallen, terwijl door de verbondenheid met het arbeidsrecht de verplichting tot outplacement bij bepaalde ontslagen momenteel nog onder de bevoegdheid van de federale overheid valt. De algemene toelichting vermeldt als kosten voor de outplacementregeling 20 miljoen euro;
 - 4° een aantal federale maatregelen de inschakeling van werkzoekenden op de arbeidsmarkt pogen te stimuleren, terwijl programma's voor

wedertewerkstelling volgens de BWHI een regionale bevoegdheid vormen. Het betreft de mobiliteitstoelage, de kinderopvangtoelage, de opleidingstoelage en de werkhervattingstoelage. Samen belopen die premies 20 miljoen euro;

- 5° de opvanguitkering (een uitkering die de RVA toekent aan een onthaalouder, indien haar inkomsten dalen omdat bij haar ingeschreven kinderen afwezig zijn, om redenen onafhankelijk van haar wil) ook strikt genomen een bevoegdheid is van de gemeenschappen (werkgelegenheidsbeleid). De budgettaire impact van die maatregelen wordt geraamd op 13,6 miljoen euro, waarvan 9 miljoen euro in Vlaanderen;
- 6° het preventieve gezondheidsbeleid op basis van de BWHI toebehoort aan de gemeenschappen. Ook vaccinaties vallen dus onder de gemeenschapsbevoegdheid. De federale begroting trekt in totaal 45 miljoen euro uit voor de federale inbreng in het vaccinatiebevijs;
- 7° de tegemoetkoming door het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) in de kosten van rolstoelen, scooters, orthopedische driewielers enzovoort krachtens artikel 5, §1, II, 4°, onder de bevoegdheid valt van de gemeenschappen. De totale kosten worden geraamd op 53 miljoen euro;
- 8° het algehele beheer en de financiering van de beschutte en sociale werkplaatsen (onder meer de SINE-maatregel (sociale inschakelingseconomie) en de gesco-regeling (gesubsidieerde contractueel)) federaal georganiseerd worden, terwijl zowel het werkgelegenheids- als het zorgbeleid door de BWHI toegewezen werd aan de deelstaten. In de federale begroting is in totaal 79 miljoen euro uitgetrokken, waarvan het Vlaamse aandeel ongeveer 47 miljoen euro bedraagt;
- 9° de federale overheid tegemoetkomt in de kosten voor de regionale startbanen en de werkgelegenheid binnen de socialprofitsector. Die kosten worden geraamd op een totaal van 25 miljoen euro;
- 10° de federale begroting in de initiële begroting 2008 voor het ervaringsfonds 3 miljoen euro heeft ingeschreven. Het ervaringsfonds heeft

als doelstelling oudere werknemers te behouden door de verbetering van hun arbeidsomstandigheden;

- 11° de OCMW's zorgen voor de opleiding en begeleiding van leefloners en hiervoor nog altijd een financiële bijdrage van de federale regering ontvangen. De budgettaire omvang van deze steun wordt geraamd op 30 miljoen euro, waarvan 16 miljoen euro voor Vlaanderen;
- 12° stedenbouw, stadshernieuwing en huisvesting krachtens artikel 6, §1, I en IV, van de BWHI gewestelijke bevoegdheden zijn. Toch blijft de federale overheid ook hier aanzienlijk wat middelen spenderen. In de initiële begroting 2009 worden 61,2 miljoen vereffeningskredieten uitgetrokken voor grootstedenbeleid, en 71,2 vastleggingskredieten;
- 13° het Impulsfonds voor migrantenbeleid in verband met onthaal en integratie van migranten tot op vandaag initiatieven subsidieert die krachtens artikel 5, §1, II, 3°, behoren tot de bevoegdheid van de gemeenschappen. De subsidiëring van dit fonds beloopt 5 miljoen euro, waarvan 3 miljoen voor Vlaamse initiatieven;
- 14° de gemeenschappen bevoegd zijn voor onderwijs in het algemeen en dus ook voor interuniversitair onderzoek, uitgevoerd in het kader van de attractiepolen. De subsidies zijn samen goed voor een bedrag van 33 miljoen euro;
- 15° de gemeenschappen krachtens artikel 5, §1, II, 7°, van de BWHI bevoegd zijn over de sociale hulpverlening aan gedetineerden met het oog op hun sociale reïntegratie. De federale overheid komt ter zake nog steeds tegemoet in de kosten van herstellbemiddeling en ouderstage in het kader van het jeugdrecht horen, terwijl dat eigenlijk onder de bevoegdheid valt van de gemeenschappen. De totale uitgaven worden geraamd op 3 miljoen euro;
- 16° de gemeenschappen verantwoordelijk zijn voor de gewestelijke aspecten van energie en het beleid inzake maatschappelijk welzijn waardoor federale maatregelen als het Sociaal Energiefonds, de verwarmingssteun van het Stookoliefonds en de sociale kortingen op de energiefactuur dus een bevoegdheidsver-

schijding uitmaken. De totale kosten in de federale begroting 2009 wordt geraamd op 77 miljoen euro;

- 17° sociale en culturele participatie krachtens artikel 5, §1, van de BWHI een bevoegdheid is van de gemeenschappen. Toch ontvangen OCMW's hier nog steeds een federale toelage voor. De federale uitgave wordt geraamd op 6,5 miljoen euro;
- 18° de federale toelage die openbare besturen in het kader van de bestrijding van de digitale kloof ontvangen, ook valt onder de bijstand van personen die de BWHI overdraagt aan de gemeenschappen. In de federale begroting wordt 1,077 miljoen uitgetrokken;
- 19° de gewesten en gemeenschappen krachtens artikel 6bis, §1, van de BWHI bevoegd zijn voor het wetenschappelijk onderzoek in het raam van hun respectieve bevoegdheden en dat de gewesten met de Lambermonthervorming van 2001 bevoegd zijn geworden voor landbouw, waardoor ze dus ook bevoegd zijn geworden voor het landbouwkundig wetenschappelijk en technologisch onderzoek. De uitgaven in de federale begroting 2008 worden echter geraamd op 5 miljoen euro;
- 20° er in de financieringswet een bepaling werd opgenomen die ertoe leidt dat in 2008 152 miljoen euro dotaties voor universitaire samenwerking en buitenlandse universiteitsstudenten naar de gemeenschappen wordt gestort, terwijl het universitair onderwijs als deelaspect van het onderwijs een bevoegdheid is van de gemeenschappen;
- 21° er 9 miljoen euro in de federale begroting werd ingeschreven voor acute en chronische ouderzorg niettegenstaande het feit dat dat een bevoegdheid is van de gemeenschappen;
- 22° de federale begroting 6 miljoen euro uittrekt voor psychosociale gezondheidszorg, terwijl dat ook persoonsgebonden aangelegenheden betreft zoals drugspreventie, pilootprojecten drugsbeleid en strijd tegen intrafamiliaal geweld, die op basis van artikel 5, §1, van de BWHI de gemeenschappen toebehoren;
- 23° het Nationaal Kankerplan van minister Onkelinkx, waarvan de kosten op 380 miljoen over twee jaar wordt geschat, naast de

financieringskosten van de vaccinaties voor baarmoederhalskanker, een aanzienlijk stuk preventie bevat, wat krachtens artikel 5, §1, van de BWHI een gemeenschapsbevoegdheid is;

- 24° het Fonds voor collectieve uitrustingen en diensten (FCUD) een federaal fonds betreft voor de aanvullende financiering van kindercrèches. De uitgaven van dit fonds worden in de algemene toelichting bij de begroting 2008 geraamd op 53 miljoen euro. Het gezinsbeleid behoort conform artikel 5, §1, van de BWHI echter de gemeenschappen toe;
- 25° de federale begroting de nodige middelen uittrekt voor een landbouwstructuurbeleid, terwijl het volgens artikel 6, §1, V, van de BWHI een bevoegdheid van de gewesten betreft;
- 26° de federale begroting de nodige middelen vrijmaakt voor de zogenaamde ‘Subsidies aan Belgian Bio-industries’. Nochtans zijn de gewesten krachtens de BWHI bevoegd voor economie en nieuwe energiebronnen. Het komt dus niet aan de federale overheid toe subsidies toe te kennen aan de bio-industrie;
- 27° de overheveling van het Participatiefonds reeds is opgenomen in het eerste pakket van de staatshervorming. Het Participatiefonds had op 31 december 2006 een balanstotaal van circa 33 miljoen euro en een eigen vermogen van circa 230 miljoen euro. Het Kenniscentrum voor Financiering van KMO (KeFiK), dat is opgericht binnen het Participatiefonds, had in 2006 een budget van 765.000 euro;
- 28° artikel 92bis, §4quinquies, van de BWHI de overheveling van de Plantentuin van Meise naar de gemeenschappen al in het vooruitzicht stelt “nadat hierover een samenwerkingsakkoord is gesloten tussen de gemeenschappen”. De financiering van de plantentuin belooft 8 miljoen euro;
- 29° in de algemene uitgavenbegroting 2008 een financiering van 7,3 miljoen euro is uitgetrokken voor het Centrum voor onderzoek in dierengeneeskunde en agrochemie, terwijl de gewesten en gemeenschappen krachtens artikel 6bis, §1, van de BWHI bevoegd zijn voor

het wetenschappelijk onderzoek in het raam van hun respectieve bevoegdheden. Gezien de regionale bevoegdheid voor landbouw, natuurbescherming en leefmilieu valt ook deze onderzoekstaak onder de bevoegdheid van de gewesten. In de algemene uitgavenbegroting 2008 is een financiering van 7,3 miljoen euro opgenomen;

- 30° de bescherming van het leefmilieu met uitzondering van de doorvoer van afvalstoffen en de bescherming tegen ioniserende stralen krachtens artikel 6, §1, II, een gewestelijke bevoegdheid is. De 7 miljoen uitgaven, ingeschreven in de algemene uitgavenbegroting zijn dan ook voor het overgrote deel bevoegdheidsoverschrijdend;
- is van mening dat de federale overheid moet stoppen met haar bevoegdheidsoverschrijdende uitgaven. Die uitgaven zijn meestal gewoonweg inefficiënt. Dikwijls heeft Vlaanderen immers op hetzelfde bevoegdheidsterrein een eigen beleid. Niet zelden groeide er een kluwen waarbij de federale overheid beleidsinitiatieven neemt naast en soms zelfs tegen beleidsinitiatieven van de Vlaamse overheid in;
- oordeelt bijgevolg ernstig te kunnen worden benadeeld door het in de Kamer van Volksvertegenwoordigers aanhangige ontwerp van algemene uitgavenbegroting en vraagt de schorsing van de procedure met het oog op overleg.

Jan PEUMANS
Geert BOURGEOIS
Mark DEMESMAEKER
Gino DE CRAEMER
Piet DE BRUYN
Helga STEVENS
